

PATRICK McCABE

Reggeli a Plútón
(Regényrészlet)

A LEGNÉPSZERŰBB SRÁC

Időnként nehéz lehetett Charlie-nak, mert – ismerjük el, hogy azok miatt a hírhedt 'apróságok' és egyéb hasonló esetek miatt, amelyeket most nem részletezek – ahogy telt az idő, egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy nem belőlem lesz a 'Legnépszerűbb Kamaszfiú' a városban! Nem mintha ez bántotta volna, á dehogy! „Ó, kit érdekel, Braden!” mondta a lány. „Minél hamarabb robbantják föl ezt a kócerájt, s végeznek vele, annál jobb!”

Van itt valami – most, hogy már kicsit idősebbek vagyunk és figyelünk ezekre a dolgokra –, ami egyáltalán nem úgy nézett ki, hogy ilyen sokáig fog tartani; valahányszor belenéztem az újságba, mindig lelőttek vagy egy életre megnyomorítottak valakit. Ennek persze semmi jelentősége sem volt számomra, mivel (ahogy Charlie-nak is mondtam) már nem igazán akartam a környéken szarakodni. „Kibaszottul igazad van – mondta, – s ahogy leteszem a vizsgáimat, én is lelépek!”

Charlie az Inter Certbe járt éppen, én pedig utolsó éves voltam a Szt. Faszán Nem-Jó-Semmire iskolában. Ez a lány meg Irwin voltak az egyetlenek, akikkel jól kijöttem. „Te nem vagy eszednél! – mondta Irwin. – Üzletekbe betörni és kozmetikumokat lopni! Seggfej vagy, Braden!”

„Valóban – mondtam. – Semmi kétség, hogy a te Ideiglenes IRA barátaid mindjárt jönnek is helyretenni!”

„Ne izgulj miattuk! – mondta. – Az Ideiglenes IRA-nak kisebb dolga is nagyobb annál, minthogy efféle mérgezett egér-kinézetű fattyúkkal foglalkozzon, mint te, Braden!”

Patrick McCabe Írországban, a Monaghan megyei Clonesban született 1955-ben. Eddig megjelent munkái: *The Adventures of Shay Mouse* (1985), *Music on Clinton Street* (1986), *Carn* (1989), *The Butcher Boy* (1992), *The Dead School* (1995). A *The Butcher Boy* című művével elnyerte az *Irish Times/Aer Lingus* irodalmi díját, s felkerült az 1992-es Booker Prize sikerlistájára. Ez utóbbi műve alapján írt drámáját, a *Frank Pig Says Hellot* először az 1992-es Dublini Fesztiválon mutatták be. Közreműködött Neil Jordan nevezetes filmjének, a *The Butcher Boy*nak (1998) (magyarul a *Kis Véreskezű* címmel került videoforgalmazásra) megalkotásában a film forgatókönyvének társszerzőjeként. Jelenleg feleségével és két lányával Sligoban él. (A fordító, Sz. Sz. megjegyzése.)

EGY IGAZI KATONA ÉS EGY KÉZBESITETT MŰALKOTÁS

Hogy Irwinnek egészen pontosan hogyan sikerült meggyőznie magát arról, hogy ő egy igazi katona, azt valóban korunk legnagyobb rejtélyei közé kell sorolni, mert az a szerencsétlen idióta a légynek sem tudott volna ártani! Most azonban, 1971-ben semmi sem tántoríthatta vissza, mikor tényleg kitört a balhé Észak-Írországbán: szent feladatává vált s végre lehetősége nyílt arra, hogy valódi katonává váljék, felfegyverezze magát és: „Szétbaszni mindenkit, aki az utamba kerül!” Tényleg nevetséges volt, mikor beszállt!

Én, persze, sokkal jobban el voltam foglalva a személyes forradalmammal annál, mint-hogy ilyen trivialiságok megzavarjanak. Ezt hamarosan legkedvesebb apám is konstataálta, mikor eldöntöttem, egyszer s mindenkorra lelécelek a drága Tyreelinből: elhatároztam, hogy bedobom a postaládájába az egyik nagy gonddal megalkotott (és kétségtelenül kissé rögeszmés) kompozícióm, mely épp akkoriban készült el!

A REGGELI TÁLALVA

„Ah, hála Istennek, te vagy az!” – jegyezte meg az öreg és kéjvágyó Bernard atya egy csodás, enyhe februári napon, ahogy kinyitotta az ajtót és meglátta a fiatal lányt, aki a veranda lépcsőjén állt és megdöbbenően hasonlított egy jól ismert filmsztárra. „Én bizony” – válaszolt a lány. Már amiatt is, hogy a helyi plébánosnak kezd el dolgozni, akiről tudta, hogy a dákója a legcsekélyebb bátorítást kapva lenne oly mohó, hogy kavarni kezdjen, rosszat forraljon és bajt okozzon, a lány minden tőle telhető óvintézkedést megtett, hogy álcázza magát – ennek eredményeképpen épp úgy nézett ki, mint a többi öreg, közönséges házvezetőnő a plébániákon, talán láttál már párat bevásárlókosaraikkal a járdán csoszogni, vagy éppen szalonnás tojást szervírozni a munkaadójuknak. De a legkevésbé sem egy Mitzi Gaynor-féle agyonparfümözött látomás, loknikba göndörített, pompás hajjal, akinek láttán minden férfinak feláll – pang! –, nézd el ezt egy szegény, nélkülöző papnak!

Tapasztalatlansága ellenére a plébános új alkalmazottja elégedett volt betöltött tisztével, helyzete kevésbé volt félelmetes, mint amilyen lehetett volna. Akkoriban ugyanis akár létezhetett is egy templomi gazdatiszt valahol, akihez egyenruháért lehetett jelentkezni; semmi nehézségbe nem ütközött megszerezni egy agyonmosott*, fakókék, zipzáros ott-honkát, egy pár rozsdabarna harisnyát, melynek színe nagyjából a húsz éve bögrében álló tea színével vetekedett, és egy régi hajhálót, ami alatt a haja pont úgy nézett ki, mint néhány maroknyi nyúlbugyó. Mindezen tárgyak azt a rendeltetésük szerinti célt szolgálták – hogy így szóljanak mindazok farkához, akiknek kötelességük volt a térdelés és a fekete se-

* Majdnem mint az enyém!

lyem viselése: „Ma nincs farkalás! Kotródj imádkozni, az ilyen lányoktól egyetlen lompos sem áll föl!” Bár durván hangzik, de berakni ezeknek a főzőcskéző hölgyeknek, nos – az egyszerűen nem jött össze. Képtelenség volt megtenni! „Befelé!” – kiabáltál dőncire, de működött? – kérdem én.

Idézzük csak egy pillanatra emlékezetünkbe azt a melankolikus hangot, mely a rajzfilmek világában a döntő pillanatokban gyakran hallható: annyi munka és tengernyi izzadság után Tom, a búbánatos cica minden erőfeszítése kudarcba fulladt – de tényleg –, és ott áll, tetőtől talpig sebek borítják, lelke kétségek közt hányódik és mikor már eszébe se jut, hogy még több csapás érhetné, akkor fedezi fel a felette feltűnő hatalmas üllőt, mely egyre nagyobb sebességgel közeledik felé, hogy szétlapítsa szegény, elképedt fejét. Vajon melyik is ez a hang, ehhez a lehangoló, ócska pillanathoz illő, melyet annyira megszoktak a házvezetőt tartó klerikusok szerte az országban? Három nyöszörgő hang a gordonkán – *voang! voang! voang!* –, ahogy a bánatos, rozszant faszkó lekonyul!

Vagy legalábbis remélhetőleg! De mi van, ha nem így áll a dolog, és abban a fekete nád-rágban épp forradalom készül kitörni? Nem! Ez egyszerűen nem lehet! A jankó aljas, a jankó hitvány, de az öreg sárgásszürke otthonkák, a csoszogós papucskók meg az állott tea-színű harisnyák gondoskodnak arról, hogy viselkedjen és a helyén maradjon.

Vagyis pontosan azt, amit hősünk is gondol. És tovább is gondolja ezt reggelizés közben, melyet jó étvágygal elfogyaszt, időnként meg-megállva, hogy nagylelkűen megjegyezze: „Istenem, de finomak ezek a virslik!” és „Még börtönbe is mennék még egy szelet pirítósért!”, mindegyre arra gondolva, milyen szerencsés is ő, hogy ilyen jó utánpótlást talál Mrs McGlynn helyett, aki nagyon rövid idő alatt alkalmatlannak bizonyult. „Ó, Mrs McGlynn! Az Isten áldja meg! Megcsúszott és átesett Pat McCruddenék kapuján!” – mondta Ben atya, miközben felemelt a villájával egy ropogósra sült szalonnadarabot, elégedetten mosolyogva magában.

Új házvezetőnője persze izgatott volt mindemiatt. De tényleg, miért is ne lett volna? Mindezek után – ezzel a plussz pénzzel megveheti nemcsak Perry Como legújabb albumát, hanem még talán – ha Mrs McGlynn még sokáig betegeskedik („Isten bocsássa meg nekem!” – suttogja halkán), a *South Pacific* teljes filmzenéjét! Nehezen tudnád elhinni, hogy egy közönséges, egyszerű plébániában, egy kis faluban Írországban, melyről még soha senki nem hallott, még a nap is felkel és éneklő angyalok hemzsegnek a levegőben, ha valaki csak efféle csekélységre is gondol, s ez ebben a pillanatban majdnem meg is történt: az első reggelen a konyha felé, Bernard McIvor tisztelendő úr új házvezetőnője, karjaival hadonászik, gondolataiban csapongva ugrándozik a homokon szalmakalapban, mikor Rosanno Brazzi így kiált utána: „Várj meg! Várj meg, te kis bolond!”

S hogy még mi történhetett volna, ha ő közben nem hajol le, hogy még több szalonnát rakjon Bernard atya tányéjára – de úgy, hogy ezáltal a pongyolája és a szoknyája felcsúszszon kissé, nem sokat, de éppen eleget – ez már örök rejtély marad. Tudatában volt-e annak, hogy ez a kis figyelmetlenség okozta a gyorsan zajló eseményeket – a tűző napfényben felvillanó fém harisnyatartó –, hát persze, hogy tudatában volt! Ezért is jegyezte meg: „Hoppá! Felcsúszott a szoknyám meg a pongyolám! Na jobb, ha rögtön abbahagyom ezt a munkát, vagy a plébános úr felrobban és megtölti a levegőt a felgyülemlett szexuális ener-

giájával, amit a tudj'isten hány év önmegtartóztatásnak köszönhet!"

Hát igen – valóban ezt mondta! Úgy értem – mi mást vártál volna? Merthogy, akárcsak Bernard atyának, neki sem mentek ki a fejéből a farokverések és az arcon lecsurgó izzadságcseppek! Nos, bocsásson meg atyám, de ne legyen nevetséges – kérem kibaszottul ne nevetesse ki magát –, érte? Ő éppenséggel nem gondol ilyen dolgokra. Nem is beszél rólok. Nem, mert nem érdekli. Kurvára nem érdekli, tudja!

Hogy Rosanno azt mondja: „Kedvesem?” – és szájon csókolja őt? Az igen, hát persze! Hogy Frank Sinatra a nightclub-ban megbillenti a kalapját és csak neki énekel? Az is, igen! És milliószor is igen! De egy ilyen reszketeg, eres dákó, mely annyira agresszív és tolakodó? Hát nem hiszem, Atyám! Mocskosul nem hiszem!

De Dákó atyának – ahogyan ezek után már elhíresült – persze ezen eszmefuttatás mérhetetlenül elvontnak bizonyult. Ahogy erre Lőcs Úr mostani dühében emlékeztette is. Tiktak, ketyeg az időzített bomba a társalgóban. „Ó!” – kiáltott fel (az öreg Gyorstüzelő) – „Nézz már oda! Hát nem sűrűn lát az ember ilyen hamvas lábakat itt, a plébániának hívott helyen, ugye Atyám? Persze nem paplak ez! Azt a mindenit! Ez aztán a meglepetés!”

És az is volt, ez nem tagadható. De ez semmi – abszolúte semmi – sem volt ahhoz képest, amit az otthonkás, jókedvűen dúdolgató bejárónő tapasztalt, amikor a levegőben, a szeme sarkából észrevett valamit, amit repülő embernek gondolt: (*Szenzáció! A pap szárnyakat növesztett! Itt a legújabb csoda!*) és kuncogni kezdett: „Azta! Hogy csinálta ezt Atyám?” Ám ekkor a szoknyája egyszerre rátekeredett és beburkolta, s úgy érezte magát, mint egy ejtőernyős, aki épp a repülés történetének legsikertelenebb ugrását hajtotta végre. Először száz százalékgig meg volt róla győződve, hogy ez csak tréfa (jóllehet tudvalevő volt, hogy azért ez kicsit vakmerőbb és merészebb húzás, mint amire bárki is számítana Ben atyától, aki általában megelégedett az olyan viccekkel, mint például ‘Tökmag a gyónáskor’ – amelyben a gyóntatóatya megkérdezi a bűnbánó fiút: „És te is hajigáltál tökmagot a vízbe?” – majd ezt a felettébb mulatságos választ kapja: „Nem, Atyám, én vagyok Tökmag!” (Ez egyike volt kedvenc történeteinek, s ritkán szalasztotta el az alkalmat, hogy elmesélje, amikor a kollégáival összeült egy kis eszmeeserére és a többi.) De a lány még mindig tréfának fogta föl a dolgot! Ezért így folytatta: „Na de Atyám!” és „Hihi!” és „Jujj! Ez fáj!” mindaddig, míg hirtelen föl nem kiáltott: „Óh! Mindjárt kettészakadok!”, aztán annyi szétspriccelt lucsok volt rajta mindenütt, hogy arra gondolt, talán Ben atya szórakozik vele még mindig a Fairy Liquid mosószeres üveget cuppogtatva – a lány gyakran látta a kölyköket is ezzel játszani. Csak akkor zavarodott igazán össze, amikor az öreg keresztülhátrált a szobán egy Halloween-maszkkal az arcán. „De hisz’ még nincs is Halloween!” – gondolta magában. Hogy mennyi időbe telt, míg végre rájött, hogy munkaadója igazi arcát bámulta – nem pedig egy halottsápadt egyiptomi papírmásé múmiát – azt lehetetlen lenne megmondani, de végül is sikerült, mint ahogy rájött arra is, hogy az a mosogatószer – az egyáltalán nem is mosogatószer volt! És az a dolog – az a szembeötlő, vörös dolog azzal a rosszindulatú szemével – az mi volt?

Tudod, azokban az időkben a lányoknak semmiféle tapasztalata nem volt a fiúkról és az ő kis elektromos furulyájukról! Őszintén szólva azt sem hiszem, hogy egyáltalán tudtak róla. Számukra, ami a fiúk lába közt fityegett, nem volt más, mint egy kis csigaszerű ízé, ami a kisöccsüknek is van. Nem egy kielégíthetetlen, mértéktelen, ormánszerű valami, ami an-

nak a dalnak egy kifacsart változatára emlékeztethet, melyet oly sokszor hallhattál a rádióban ezzel az új szöveggel az eredeti helyett:

*Ott repült egy lila egyszemű, egyszarvú, icipici pöcs
Egy egyszemű, egyszarvú, icipici pöcs!*

És most már ki tarthatná vissza attól, hogy szét ne romboljon ragacsos döföléssel s még ráadásul ketté is szaggasson! Az egyetlen, amire még gondolni tudott, ahogy ott feküdt az asztalon s egy nedves térkép rajzolódott ki otthonkájának anyagán, az ez volt: „Rosanno nem tett volna ilyet!” és „Vic Damone se!” (Akibe szintén szerelmes volt.)

Mindezek miatt könnyekben tört ki – ami nem is csoda! Olyan volt ez, mintha egy ostromgép hajítókanalába került volna, ami minden távolságnál messzebb repítette.

Tudsz-e arról, drágalátos Papa, hogy a semmiből beugrott nekem az a (rejtélyes módon elfeledett!) dal, ami mindezekről szólt, visszhangozva a madárcsicsergéstől hangos napon, ahogy a szabad ég alatt még egyszer egymásba fonódtunk mi ketten: az a Charlie Kane nevezetű lány és én? „Menj bárhova – énekeltük, Apa –, bárhova, nem is kell elhagyni a széket / s gondolataidat is ereszd a szélnek / szövögesd álmaid, hogy köztük élhess / és még annyi minden vár / csillagokra látogatunk és utazunk a Marsra / és vár minket a reggeli a Plútón!”

Gyönyörű dal, nem igaz, Atyám? Mintha kis pitypang lennél, mely sodródik a világban, amikor egy ilyen dalt hallasz.

Gondolod, hogy az a lány is annak érezte magát, mikor végig nevetett teljesen egyedül, Apa? Egy kis pitypang egy vidám gyermekdalban?

Nem – igazad van, apa – nem úgy.

S mindez miattad! Mindez amiatt a gonosz Papa miatt, akinek soha nem lett volna szabad felkelnie *székéből* és elkövetnie ezt az ocsmányságot! Nem így van, Apa? Elhiszed, hogy ez így van, ha belegondolsz – az-Év-Atyja?

HÖLGYEIM ÉS URAIM – MR DUMMY TEATI*

Tudom, hogy ez nem túl kedves – vagy egészséges, talán egyik sem! – de nagyon szerettem volna látni Apa arcát, amikor kinyitotta mélyenszántó leveleimet (Igen! Több is volt! Elég termékeny író vált belőlem, Csip-csip!), de nem jött össze. Hogy összezörrentek-e Szörrikével vagy sem, azt nem tudom, de miután a postaládája állandóan tömve volt mindenféle hatásvadász „magazinnal” (‘Szexőrült pilóta!’, ‘A parázna’, ‘Perverz Benny atya kalandjai’, stb.), épp ideje volt már egyszer és mindenkorra elhagynom Patkányfogó Panziót.

* Nehezen lefordítható becenév, magyarul kb. Cucli Baba. (A ford. Sz. Sz. megjegyzése.)

Nos – hát el tudod képzelni! Aminthogy kimondtam 'Elmegyek', Caroline és Pajesz rögtön rámvetették magukat, a dzsekimet rángatva tiltakoztak: 'Nem! Nem mehetsz!', s mindent bedobva próbáltak rávenni, hogy még egyszer átgondoljam, holott éveken át ők fenyegettek engem, hogy kiraknak! „Kérlek, Paddy!” – ez volt minden, amit Caroline-től hallhattál, „Mit fogsz csinálni – hova fogsz menni?”, majd Szőrike kiabálása: „Hadd menjen! Menjen csak a pokolba! Mit érdekel az minket! Legalább megszabadulunk tőle!”, de aztán meggondolta magát és próbált kedves lenni hozzám – sőt, még pénzt is adott! (Ami egyébként kezdettől fogva járt nekem, tekintettel arra az összegre, amit a kormány és, mint ahogy kiszivárgott, a csendes, öreg Dákó atya adott neki.) És valószínűleg ez volt az egyetlen ok, amiért azt akarta, hogy maradjak.

Végül is, most már, a világon semmi jelentősége nincs, hogy elindultam a kis táskámmal, a kabátot átdobva a vállamon, és vándoroltam a szűnyogjárta országúton Scotsfield, a legközelebbi város felé, hüvelykemmel a levegőt bökdösve, bár átkozottul nem érdekelt, hogy most áll meg egy kocsi, vagy tíz nap múlva. Szabad voltam! 'Ég madarai – szabad, akárcsak ti!' Csiviteltem és rázendítettem egy Gilbert Sullivan-nótára. Hogy miért? Ne kérdezd! Egyszer csak – *iiiiiiii!* – alig hittem a szememnek, egy Merci húzott mellém és amint az ajtó kitérült, ki más ült benne, mint az egyetlen, hölgyeim és uraim – Őfelsége, Mr Dummy Teat! Az én kedves, Házaspolitikus Barátom!

Azt persze nem tudtam, hogy mihelyt kitettem a lábam a házból, Pajesz elment és utánam küldte a zsarukat, akik, ha megtaláltak volna és látják, mit csinálok – szerelmes pillantásokat vetek a jó öreg Dummy-ra kocsijának anyósüléséről –, tudtak volna miről mesélni! Nem mintha ez érdekelt volna, mivel végre úton voltam, és mondhatom, Dummy, ahogy éhesen harapdálja alsó ajkát, ami azt illeti, nem panaszkodhatott.

Az volt a jó az öreg Dummy-ban, hogy vele aztán sose tudhattad, mire számíthatsz. Bármilyen bizonyossággal csak annyit tudtál mondani, hogy a hancúrléc a nadrágjában éjjelnappal készen állt a bevetésre. „Ó, drága barátom, már megint rájött!” – mondta, és neked erre azt kellett válaszolnod, hogy „Emeld ki a nyomorából!” Nem sokat tévováztam, az érettségi bizonyítvány után az 1971-es, bombarobbanásokkal fűszerezett évében. Sokkal inkább megelégedtem azzal, hogy rendes útítársa legyek az új jötevőmnek illatosított Mercije finom, meleg kényelmében. Olyan tiszta volt! Be kell vallanom, ez volt a legelső dolog, amit nagyon megszerettem Dumsban. Izzadság? Állott hűgyszag? Kizárva! A megtestesült higiénia és jómodor! Persze tudom, hogy sokan bemocskolták a jóhíret – fegyverszállítás az IRA-nak és még tömördek más régi ostobaság! – de tény, hogy ez engem most és akkor sem érdekelt, s egyszer sem kellett ócsárolnom, spiclikednem. A vele, mint szerető férjjel, vagy nevezd, aminek akarod, eltöltött idő alatt egyszer sem éreztem öreg, savanyú izzadságszagot vagy láttam koszt a lábujjai között. Hát, a Patkányfogó Panzió, a világ Búzbarlangja után biztos meghaltam és a mennybe mentem, gondoltam mindig reggelente felébredve! S mind ezért hála az én kedves Dumsomnak, az ezer párlat szerelmes férfiújának. Hogy hányféle arcszeszt *használt*? Kétszámjegyű lenne a végeredmény.

„Milyen illatom van?” – kérdezi, én meg válaszolnék: „Finom!”, rengetegszer a legkisebb figyelmet sem fordítva rá természetesen; már egy pár cipőtől megkötyagosodtam, amit ő vett nekem (jobban szólva – én vettem az ő pénzéből – miután neki lövése sincs az efféle

női dolgokról!), vagy némi Chanel No. 5, amit magamra szórhattam. (Látod, nem érdeklte! „Amit csak akarsz!” – mondogatta. „Szard le a rohadt árát!”) Ő volt az én álomhajóm, jó öreg Dummy Teat!

De az a lengőszivar, amivel kefélt – mindenképpen problémát jelentett. „Most már tényleg békén kell hagynod, tudod. Egyszerűen kimerültem!” – próbáltam neki elmagyarázni tőlem telhetően. Sajnos, mindig eredménytelenül. „Adj még egy kis puszi-nyuszi!” – mondta erre, vagy „Még egy kis dallamocska Dummy-nak?” Aztán leereszkedek – le a térdeimre, és dúdolgatok –, de nem csak szórákozásból, a vicc kedvéért! Ó, nem! Néha az én Dummy-m nagyon komoly is tudott lenni. „Én édes-kedves gyönyörűségem! Mennyit adjak, hogy örökre az enyém légy?”

Nyilvánvaló, hogy nem lehettem az örökkévalóságig a csaja, de eléggé rákészenltem arra, hogy ha továbbra is eláraszt bókokkal és pénzzel, vele maradjak – még ki tudja, meddig –, és ezt is tettem volna, ha meg nem hal. Gyakran gondolok rá, ahogyan felrobbant, szegény kis döncije lassításban közeledik a föld felé, mint egy rózsaszín és összetört virág, ami az összes halott túlvilágról küldött jelképe lehetne. Vannak, akik azt mondják, az IRA volt, mások szerint az UDA, néhányan meg a kettőt együtt gondolják. Nekem gőzöm sem volt, szartam is az egészre. Annyit tudtam, hogy az én drága, öreg Dummy-m elment! Szegény, öreg Dummy! Miért ártottad bele magad a kétszínűség vérszőlő világába? Te és én, akár a mai napig is együtt lehetnénk!

Azt tudtam, hogy ideges volt valami miatt. Éjszakánként az örömvirslijét kézbe fogva kértem: „Kérlek, mondd el, kicsim. Mondj el mindent a titkos gondjaidról.” Sosem mondta el. Csak könnyezett és sóhajtozott, majd megsimogatott, s ezt mondta: „Nem! Akkor csak érted is eljőnnének!”

Valami zúr volt a fegyverekkel és a pénzzel, amibe a megvásárlásuk került. Ahányszor csak erre gondoltam, ahogy összelapátolják, mintha egy drót szorult volna össze a mellkasomban. Szerettem azt a kis házat, ahol elszállásolt. Az anyjáié volt. „Annyira hiányzik az anyám” – mondogatta. „Egy nap sem múlik el anélkül, hogy ne gondolnék arra az imádnivaló asszonyra.”

Ezért kezdtem el Dummy-nak szólítani. Ez persze nem az igazi neve volt! Hallottál már olyan politikusról, akit így hívnak? *‘Nos, hölgyeim és uraim! Ennyi elég is ma estére belőlem! És most, engedelmükkel, átadom Önöket a nap emberének – Mr Dummy Teat-nek!’*

Tényleg nagyon valószínű. Nem, az igazi neve sokkal hétköznapiabb volt, semhogy elmondanám neked, van jobb dolgom is annál, minthogy újra lebaszanak, kősi szépen – mindegy, ennek nincs semmi jelentősége. Azt elmondhatom azért, a Dummy név honnan jött. Mert én voltam az, aki ráragasztotta ezt a legesleghülyébb nevet!

„Ó, Mami!” mondogatta, amikor olyan hangulatban volt, nekem meg eszembe jutott, mi lenne, ha heccből a szájába nyomnám a hüvelykujjamat. Elég spontán gesztus volt a részemről – de haver, mennyire szerette! „Ó, Mami! Mami!” – nyöszörögte tovább szopva az ujjamat, mint az örült. Nem tudom *elmondani* neked, milyen állapotba került, amikor én a szempilláimat rezegtetve kimondtam – gyakorlatilag nemcsak kimondtam, hanem el is játszottam – a szót: „Dummy”.

Sose tudta megenni! Egyszer annyira beindult tőle, hogy utána kezembe nyomott há-

romszáz fontot és azt mondta: „Nesze – menj csak! Vegyél magadnak, amit csak akarsz, te incselkedő kis fuvolás, te!”

EGY DUBLINI KÖZJÁTÉK

Egy pillanat, Dummy, bocs, de itt igazán meg kell, hogy állítsalak, mert nagyon jól tudod, hogy mennyire nem szeretem, ha lekurváznak – ‘Punci’, ‘Incsi-Fincsi’, sőt ‘Kis Kanos’ – az igen! De ‘fuvolás’ – ez egyszerűen elfogadhatatlan! Szóval mi is vagyok, kedvesem? Egy dublini halaskofa, aki rongyos harisnyájában támasztja a kapufélfát, egy csikkel a szájában?

Édes Dummy – én egyáltalán nem így gondolom! De azért könnyíték rajtad három ropogós százassal, ahogy elhúzok a városba, az oldalamon Charlie Kane-Pacsulival (‘Hogy tudsz ilyet felvenni, Drágaságom!’), ő egy viharvert medvebőr kabátban meg egy hasított bőr trapézban lila berakásokkal, amit a Dandelionon vett.

Ezen a dublini piacon eregettük szombatjainkat a szélnek. Egy vászon indián öv és egy pár mokaszin – kétségbeesésemben egyszerűen föladtam. („Mit csinálsz, Charlie? Teljesen elment az eszed! Ne pazarold a pénzed ilyen rettenetes, ronda cuccokra!”) Abban az időben a Dummy Teat Pénzügyi Intézet jóvoltából felszereltem magam Max Factor kozmetikumokkal, Johnson’s Babaolajjal, Blinkers szemfestékekkel, Oil of Ulay krémmel, Silvikrin Alpesi Gyógynövény Samponnal, parfümökkel, testápolókkal, tusfürdőkkel, arctisztító tejekkel, St Laurent szem- és ajak make-upokkal, Noxene bőrápoló krémmel és Cover Girl Professional Mascara szempilláspirállal. A ruhákat még nem is említettem! Fehér, lila, levendula, rikító narancs színű kötött felsők, selyem-csíkos bársonynadrágok, garbónyakú, szűk pólók, fodros szoknyák, bordázott, sztreccs nejlonharisnyák. „Még mindig nem elég, az isten faszát?” kérdezte Charlie, de én még csak most jöttem bele! Csoda, hogy ez a lány sohasem zúgott belém?

„Légyszi, puszild meg!” – óh, hányszor könyörögtem neki. „Az én kis lila, egyszemű, egyszarvú, döfő Dákeszom,” de ő csak nevetett és azt mondta: „Ugyan már! Miért is tenném! Amikor te úgylis a lehetetlent akarod – egy egészen saját puncit!” És mit is mondhattam volna erre – hiszen igaz volt.

*

Dublin St Stephen’s Green nevű városrészében van egy üzlet, amit Limlomnak hívnak, talán már nincs is meg. De 1972 januárjában még megvolt. „Ó, Limlom! Imádunk!” – csicsegtük mindketten egyszerre! És miért ne kellett volna szeretnünk, ajnároznunk, amikor egy finom szilvaszínű öves kiskabátot, ami ment a rikító gyűrűbársony nadrágodhoz, olyan

olcsón megszerezhető? Eltekintve attól, hogy alkalmi vétel vagy sem, mindenképpen megvettük volna! „Jaj, de odáig vagyok érted, Dummy Teat!” – kiáltottam fel, de Charlie óva intett: „Csitt már!” Azt mondta, pletykálnak rólam. „Csak nem gondolod, hogy tudnak Dummy-ról?” – kérdeztem. „Hát persze, hogy tudnak!” felelte a drágaságom. „Az egész ország tudja – északon és délen is!” Mit is mondhattam erre: „Istenkém! Az nem lehet!” – de ennek a lánynak esze ágában sem volt elhagyni őt! „Már tényleg vennünk kéne neked egy saját parókát!” – mondta Charlie – és álomszépen néztem ki abban a Schiaparelliben (‘Csinos, mosható-szárítható és hőálló is’ – és egy vagyonba került!) Nem számít, ahogy kedves Dummy mondaná, azok a hatalmas, *Tried and True* hajszínezőtől kőrisbarnán ragyogó-fényes loknik – az Ír Szövetségi Bank összes pénzét megérték! „Szeretsz engem, Dummy?” – tetszelegtem, mire kis cincogás volt a válasz: „Igen! Utánozd Audrey-t megint!” – mondta (Egyszer elmentünk megnézni egy dupla helyáras előadást a Castleblayney-ben – a *Reggeli Tiffany's-nál* meg a *Római vakáció* volt műsoron!), erre én „Óó, Gregory!” – mondtam, fehérkesztyűs kezem legijedősebb rebbenéseivel. „Pfü!” – mondta, miután befejeztük. „Mondok neked valamit – jó időbe beletelne, mire a feleségem eljátszaná őt!” Audrey-ra gondolt, természetesen!

A következő héten a Grafton Streeten nem mással futottunk össze, mint Irwinnel. Egyre ritkábban találkoztunk – ugyanis már Scotsfieldben laktam, őt meg nagyon lekötötték a gyűlések s a republikánus lapok eladása. „Szóval – hová-hová, Kerr?” – kérdeztük. „Egy, a bebörtönzések elleni tüntetésre” – válaszolta. „Mire? És ez az?” – kérdeztem. „Hát – *micso-da* tömeg!” – ezt azért nem kellett volna mondanom, mert az ilyenek mindig az agyára mentek! „Kevesebb, mint száz kibaszott arc!” – sziszegte –, mintha személyesen mi lennénk érte a felelősök. „A déliek rá sem kúrnak!” „Jaj, hagyd már!” – mondta Charlie. „Gyere velünk és igyál a bánatodra!”

És így is lett! Elmerült a legnagyobb kólás koktéltban a Captain America's-ban, még mindig a jó öreg Grafton Streeten. Tetszik, így visszatekintve arra a napra, amikor találkoztunk Irwinnel, hogy mocskosszájúbban beszélünk, mint általában. „Az egyetlen szétcseszett zenekar, amelyik megéri a pénzét manapság, a King Crimson, Charlie!” – mondta buborékokat fújva. „Az egész glam rock – egy nagy rakás feka!” Ezzel én nem feltétlenül értettem egyet – de nem annyira a zene, mint inkább a ruhák miatt. „Úgy érted, nem szereted Ziggy-t?” – kérdezte Charlie és lebiggyesztette a száját. „Te nem vagy a köcsög eszednél!”

Én némi idő után beleuntam a csevejbe: elábrándoztam. Épp egy kellemes dal ment a wurlitzerben. A ‘Rocket Man’ Elton Johtól. Nem is kicsit volt ironikus helyzet, ha arra az életre gondolsz, ami Irwinre várt: abból, ahogy beszélt, láthattad, mennyire mélyen benne van a politikában. A feléről le is maradtam, hogy miről fecsegett Charlienak. Annyit hallottam: „Ezúttal be is fejezzük!” vagy „Megszívátjuk az egész buzi bandát! Értesz?” – én legszívesebben azt mondtam volna: „Az Isten szerelmére, Irwin! Vedd már észre magad! Előbb éljünk egy kicsit és hagyjuk a rakétákat azoknak a srácoknak, akik élvezik is!”

S – titokban – ezt gondoltam: „Más szóval azoknak, akik sohasem fogják megismerni egy frizura elkészítéséből vagy egy szem kisminkeléséből fakadó gyönyört!”

Aminek mindenképpen egyre nagyobb szakértője lettem, glam rock selyemdzsekiben meg egyszerű, durva vásznú (ugh!) farmerban szórakozva, de még így is magamra vonva a

figyelmet. Minden megerőltetés nélkül gyűjtöttem a bókokat: „Nézd azt a srácot! Női ruhát visel!”, „Jeszusom! Figyeld már!”, és egyéb válogatott baromságok! „Te egyre fosabb leszel!” – mondta Irwin, amikor felé pördültem és megkérdeztem, „Na – a rózsaszín vagy a kék tetszik?” – egy *másik* selyemdzsekire gondolva.

A Captain America's után megigazíthattam a frizurámat és Irwin azt mondta, hogy kiköpött David Cassidy vagyok. Meg kell vallanom, ez nagyon hízelgett! Ekkor már újra az utcán voltunk, dobozos Harp sörrel a kezünkben, Irwin abban az idétlen pólóban, melyen egy hatalmas nagy ököl széttör egy láncot: *'Zúzd szét a fogságot!'*

Hogy hogyan is történt, félek, a mai napig nem tudnám megmondani – annyit tudok, hogy kicsit becsíptem, mázskáltunk, (attól tartok, a sör miatt) álmosan babráltam a fodrász készítette cigányos tincseimmel, egyáltalán nem is figyelve rájuk –, teljesen megdöbbenem, amikor felnéztem és megpillantottam őket összeölelkezve – Irwin, ahogy a nyelvét szinte ledugja Charlie torkán! Számomra akkor homályos rejtélynek tűnt: Hogyan lehet hirtelen beleszeretni valakibe, akit már évek óta ismersz? Hát, lehet, attól tartok.

„Nocsak! Hogy elvörösödött az arcod, katonal!” kiáltottam, mikor az elvtárs újra felegyenesedett. „Vajon a te kis selyemfiúd tud-e így csókolni, te nyamvadt kis bolond buzeráns?” – kérdezte s jó erősen oldalba vágott. „Légyszi!” – mondtam, majd felvettem: „Menjünk, vegyünk még sört!”

Mire hazaértünk – még tíz Harp a buszon –, annyira berúgtam, hogy a nevem is alig jutott az eszembe. „Dhága Ír Cicusom!” – elhatároztam, hogy mindenkinek ezt mondom, aki éppen az utamba kerül. „Szolgálatozha, dhága! Miben lehetek a segítségédhe, csödöhöm?” Nemcsak hogy elhatároztam, hanem meg is *tettem!*

És éppen egy angol katonának, annyi ember közül! „A nevét, kérem!” – „*Minek, dhága Ír Cicusom!*”

Nem volt túl jó ötlet! Főleg, hogy miután hazamentünk, hallottuk, tizenhárom embert lőttek le az desszántos osztag Derry-ben. Én már teljesen eláztam, és semmit sem éreztem, mondhatom!

Képzelheted, hogy épp az ellenkező hatást váltotta ki a hír Irwinből. „Nyugi! Higgadj már le, Irwin, az isten rakja bele!” – ez volt minden, amit Charlietől hallottam, ahogy ott ültem a sötét szobában, szégyenkezve, hogy a halott áldozatok s hozzátartozóik helyett csak azon jár az eszem, hogy melyik kis buja cuccomat próbáljam fel először!

FÁRASZTÓ VICCEK ÉS LÁTOGATÓKAT FOGADOK EGY ÉGSZÍNKÉK NEGLIZSÉBEN!

Amíg Dummy dolgozott, magazinokat olvastam – *Szerelem, Igaz vallomások* ('Szobacica voltam! A férjemet rajtakapták egy kurvával!') – azon gondolkodva, hogyan is szerezhetnék magamnak egy vaginát, egyetlen dologban voltam biztos: nem érdekelt, kivel, de legalább tízfős családot akartam. Ismerek néhány nőt, akik mostanság azt mondanák: „Pussy Braden! Neked elment az eszed! Az a maradék kis kibaszott eszed is elment! Hát belegondoltál, csak

egy másodpercre is belegendőtál te abba, milyen lehet ellátni annyi embert?" Ezeknek csak annyit mondhatok, hogy igen, bele s az igazat megvallva lehet, hogy sokkal jobban tudom, mint a feministák vagy bárki más, aki ezt a nézetet vallja. Képzeld csak el, ahogy a halálos ágyadon fekszel, a rák vagy mifene szó szerint keresztülrágja magát rajtad, és a világ minden tájáról repülőkön, hajókon, messziről jött vonatokon, az összes gyerek, akikért tűzön-vízen át feláldoztad magad, most együtt dacolnak az elemekkel, a tartalékokat is felélve és elkeseredetten vitatkozva munkaadóikkal, egyszerűen csak azért, hogy melletted legyenek. És te ott fekszel, elvékonyult és megfáradt hajaddal, s talán már csak néhány rossz foggal, de a tekintetemben van valami, amit ismernek, ami mindig velük van, ami ebben az életben fenntartja őket, amit mi mindannyian szeretetnek hívunk. „Mindig azt szoktad nekünk mondani, Anya” – mondanák –, „mint a fog és a köröm, szüntelenül marakodnak, de kívülről mégis összetartoznak! Emlékszel erre, Anya?” Hogy emlékszem-e!

A szemhéjaim lecsukódnak a felismerés gesztusában – halvány mosoly játszik ajkaimon. Annyian vannak, mind a társával, és mindegyikük büszke az anyjára. *'Ki fogja szeretni őket?'* – egyszer már fölmerült bennem ez a kérdés, amikor arról álmodtam, hogy idejekorán elhagyom ezt a világot. Mindenki szeretni fogja gyerekeimet, mert ők maguk is ismerik és másokkal is megosztják a szeretetet. Szomorú lenne, hát persze, hogy az. De a boldogság is ott lenne, talán közel az extázishoz. S most, hogy csak miattam gyűltek össze, hallom lágy suttogásukat: „Emlékszel arra a kis képre, ami ott lógott a kandalló fölött? Arra a virágoktól körülfont, aranyosra, rajta a felirat, hogy *'Chez Nous'*”

És akkor még egyszer utoljára elmosolyodnék. Mosolyognék, s azt suttognám, ha még bírnám: „Hát persze, édesem. Hát persze, gyönyörűséges, kedves drágáim!” - mindegyikük az én nehéz vajúdasom szeretnivaló magzata.

És ki venné a bátorságot, hogy meghazudtoljon? Hogy azt mondja: „Nem is az övéi! Hisz nincs is vaginája!”

Senki sem. És ahogy szemeim lassan lezárulnak, az első könnyecsek kipréselődnek a napvilágra. Megszorítanám mindegyikük kezét és elbúcsúznék, mindegyiküktől búcsút vennék abban a biztos tudatban, hogy mind a tíz gyermekemnek egész életemben megadtam, és végig érezték a legfontosabbat, a szeretetet.

Lehet ez valaha így? A drága Dummy-mal? Úgy vélem, nem! Az az óriási nagy, lobogó tűz és én, ahogy átkarolom a térdemet, és fejemet a combján pihentetem, mindez elhomályosul, csodálkozom: „Dummy, mit gondolsz, hol leszünk mi húsz év múlva?” ő meg végigsimítja a hajamon: „Hogy?”

Szegény, öreg Dummy! Azért nem volt olyan nyomorult élete velem, ugye? Egyik percben ott vagyok olyan sötét hangulatban és gyerekre vágyva, amennyire csak egy nő vágyhat gyerek után, elhúzódva tőle: „Ne nyúl hozzám! Sohasem fogod megérteni!”, a másikban meg teljesen megrészegülök, mintha az idők végezetéig sem hagynám el ezt a drága embert. Ami még igaz is lehetett – őszintén nem tudnám megmondani – mert ki tudja, a 'szerelem' nem lehet-e egy nap 'szerelem', valami különlegessé válva az évek során? Kedvelni feltétlenül kedveltem. Szeretnivaló társaság volt, mindegy, hogy milyen hazugságokat mondanak róla az újságokban! És elmondok neked még valamit róla – nem lényeg, hogy min mentek ők ketten keresztül, vagy milyen szörnyű dolgokat mondott az asszony rólam

meg a kettőnk viszonyáról, én sohasem hallottam tőle semmi rosszat a feleségéről. Az igazat szólva nem mintha én nem örültem volna akár egy 'vén tehén'-nek vagy egy 'féltékeny banyá'-nak, de akár tetszett, akár nem, ez nem következett be. „Olyan áldott jó szíve van, de tényleg” –mondta róla, és én csodáltam ezét.

Bár meg kell mondjam, nem sok erre utaló jelet láttam, mikor aztán eljött a fél világ elé gyalázkodni. Ne felejtse, nem mintha én ezt nem értettem volna! Ha én lettem volna házas valakivel, aki lelépett egy másikkal, én nemcsak néhány sértést üvöltöztem volna. Tönkretettem volna az életüket, ha éppen tudni akarod! Akárhova mennek, engem találtak volna ott – de nem ám a kedves, ápolt, lágyszavú éneket! Hanem az ártani vágyó, gonoszul sziszegő másikat, sokkal inkább a banyák banyáját, akinek semmi gondja azzal, hogy széttépje a ruháidat vagy összemarja az arcodat lakkozott körmeinek néhány jól-irányzott karmolásával! Nem gondoltad, hogy ez lakozik bennem? Hát, attól félek, nem ismeresz engem, vagy legalábbis a szerelmes éneket! Meg tudok örülni pusztán a *gondolattól* is, hogy valaki elveszi tőlem azt, akit szeretek.

Ez az egyik oka, amiért nem is gondoltam arra, hogy elmenjek a temetésére. Soha nem lehet tudni, mi történt volna, ha annyi stressz, erőfeszítés meg minden után, Mrs Faircroft – Jaj, ne! Elszóltam magam, elárultam a nevé! Na, mindegy! – kiszúrt volna magának, s elveszti az önuralmát, ami gyakran megesis közeli hozzátartozó elhunytá után, hogy felhalmozódik az emberben minden indulat, és valami szegény, szerencsétlenül csattan majd, egy rokonon, akivel egyszer nézeteltérése volt vagy bármi. Egyszerűen nem lettem volna képes elviselni azt, hogy mindenki engem bámul: „Látod azt a... *fiút...*”, meg az összes ilyen mocskot, sutyorogva, ahogy szokták.

És, ahogy mondom, mindig ez volt, ha rólam meg Eamonról volt szó. (Na! Most már biztosan tudod!) Az igazat megvallva nem hiszem, hogy valaha is képesek lettek volna megérteni minket valójában, bizonyos értelemben, ha érted, mire gondolok – szinte kizártnak tartom, hogy el tudták fogadni, ez egyáltalán *megettörténhetett!*

Szóval végül is arra jutottam, hogy a legjobb megoldás, ha nem megyek el. Küldtem egy részvétlívát – mert a lelke mélyén nagyon vallásos ember volt, nem érdekes, mit beszéltek a korrupcióról, gyilkosságokról s más hasonlókról. De azt gondoltam, jobb, ha nem írom alá a nevem. Csak annyit írtam: *'Egy barát'*.

Pár nappal később egy éjszaka azt mondták nekem a Mulvey's-ben: „Tudod, hol találták meg a barátodat? Az egyik felét a tyreelin-i plébánián, a másikat meg a clonboyne-iban!” Ennek kellett volna az évszázad viccének lennie, természetesen. Egy másik éjjel épp a WC-re mentem, amikor az egyikük megszorította a karom: „Honnan tudták, hogy Eamon Faircroft korpás volt?” Megrántottam a vállam – nem mintha bármit is számított volna, hogy érdeke vagy sem, mindenképpen megkaptam a hisztérikus választ: „Mert a head and shoulders-t a folyóban találták meg!”

Bocsássatok meg drágáim, ha közben elerednek a könnyeim.

Nem sokkal ezután meglátogatott az IRA, és rajtakaptak *in flagrante delicto*, ahogy a tükör előtt állva sminkelek. „Most aztán benne vagyok!” – gondoltam magamban. Szóval – próbálj meg úgy beszélni katonai dzsekit meg símaszket viselő emberekhez, hogy csak egy hajhálóban és egy égszínké neglizsében vagy! Amint bejöttek, nekivettem magam a fal-

nak s felkiáltottam: „Gyerünk – tegyétek meg! Öljetek meg! De kérlek – *kérlek*, legyetek gyorsak!”

„Fogd már be, Punci!” – mondta egyikük, és én azon nyomban felismertem McGarveyt Tyreelin Cross-ból. Próbáltam bosszút állni rajta – sohasem hagyta abba a füttyörészést, amikor látott engem végigmenni az utcán – kitalálva mindenféle hazugságot, mikor elkezdett kérdéseket feltenni. Mire befejeztem, szegény, öreg Dummy már dolgozott a Maffiának, a CIA-nak és az Interpolnak egy időben. „Nem rajtunk kell kipróbálnod a tündérmeséidet, Punci!” mondta valaki közülük, s mind nevettek. Az igazat megvallva majdnem én is elnevettem magam, annyira abszurd volt – ahogy ott álltam a Doris Day-szerelésemben és mindenféle nemzetközi összeesküvést találok ki a jó öreg Dumsról. Csak az idejüket vesztegették, mondogattam is nekik, hogy nem találnak semmit, és végül csak ennyit mondtak: „Á, baszd meg!” – majd eltűntek. Azért a végén még belecsíptek a hátsómba, ahogy leléptek, plussz – meglepetés, meglepetés! – a *‘See you later, honky tonk!’* harsány kórusa, ami a legújabb duma volt a városban – hála Dick Emerynek és az ő ostoba tévéshow-jának!

Ha a dolgok csak egy kicsit is jobban alakultak volna, talán meggondoltam volna, hogy maradjak-e Tyreelinben még egy darabig, de ha megnézed 1972 első hat hónapját, te is rákérdeznél: „Ki az a józan eszű ember, aki, ha lenne választása, akár *öt percig* is ottmaradna abban a rohadt kócerájban?”

Főleg, ha éppen nemrég vesztették csak el a szeretőjüket és nagyon valószínű, hogy hamarosan kirakják őket házukból, otthonukból? Azt hiszem, az tette föl az i-re a pontot, amikor elhatározták, hogy megkoronázzák az ifjú Laurence Feely-t. Ezek után leléptem – biztos, ami biztos –, és még vadlovak sem tudtak volna visszavonszolni.

CELEBRITY SQUARES

Laurence, aki Down-kóros volt, nem tudta jól kiejteni a szavakat – ezért csak Lebrity Laurence-nek hívtam. Akárhogy is próbálta, nem tudta helyesen kimondani a nevét kedvenc tévéműsorának – *Celebrity Squares*. Régebben mindennap találkoztunk, s olyankor mindig megkérdeztem: „Gondolom, ma este is megnézed, ugye, Laurence?” – ő meg tapsikolni kezdett, föl-le ugrálni. Hogy mit váltott ki abból a két vadidegen emberből, akik a nappaliban álltak, míg ő nézte Bob Monkhouse-t, ahogy olvas a kis jegyzeteiből, csak az Isten tudja. Semmit, gondolom. Túlságosan lekötötte a tapsikolás és a kántálás: „Lebrity Kwares! Lebrity Kwares!!”

Amikor elkezdtek faggatni, valószínűleg azt gondolta, hogy ez az ő saját *Celebrity Squares*-játéka. És valószínűleg izgatottan rohant fel az emeletre a rózsafüzéréért, amikor közel hajolva hozzá, mosolyogva megkérdezték: „Milyen vallású vagy?”

Amit boldogan el is fogadtak válasznak, s miután megerőskölték az anyját, a füzért nyaka köré tekerték, mint egy girlandot és azt mondták: „Tapsold meg a *Celebrity Squares*-t!”, amit meg is tett, ugyanolyan örömmel, mint mindig.

Azt hiszem, ő volt az első Down-kóros, akit lelőttek az észak-írországi háborúban. Akárhogy is, Tyreelinben az első.

EGY LÁNY, AKI TUDJA, HOGY SZERETIK!

Hogy mennyire hízelgőnek találtam bizonyos úriemberek érdeklődését, azt nem tudom elégszer hangsúlyozni, és, bár a legújabb halálesetek nem érintettek meg annyira mélyen, meghatározó tényezők lehettek abban a döntésemben, amire már céloztattam – hogy elhagyom Tyreelin városát.

Egyszer a kis házamban kaptam egy névtelen, púderrel meghintett levelet, amelyben rejtve, elegáns kézírással, ez állt: 'Szeretlek – ismeresz engem.'

Hát persze, hogy ismertem – mert tud-e Jojo Finn névtelen maradni, hogy mentse az irháját? Á, dehogya, az a nagy marha csak császkál ide-oda a bomberdzsekijében, a szeme sarkából bámulva – teljesen megrészegegve, félek, hogy még feltűnik valakinek! Hála az égnek, Eamon nem vette észre a leveleit! Az aztán nagy gáz lett volna!

Nem azt mondom, hogy engem hidegen hagyott a vággyal teli udvarlóm bátortalan közeledése. Egyáltalán nem! Főleg, hogy ennek volt köszönhető a jelenléte a Sportközpont tánctermeiben azon a végzetes éjszakán Cavanban. Mikor Puncinak elmázolódott a sminkje!

Történt ugyanis, hogy a pillanat hevében elhatároztuk, elruccanunk Cavanba megnézni a Plattermen-t – Irwin meg volt értük örülve. „Majd meghallod az ő változatukat a 'With a Little Help from my Friends'-re – Joe Cocker hozzá se tud szagolni!” – mondta, ahogy dönggettünk a motorjával Cavanba. Később az utcán grasszálva ezt ordította a szemeteskonténereknél: „A Szabad Állam, velünk vagy ellenünk! Aki másképp gondolja – kotródjon a kibaszott útból!” Charlie felállt a bíróság lépcsőjére, hátradobta batikolt sálját, és közölte a megrémült polgárokkal, hogy 'Festeni akar kétezer keresztre feszített döglött madarat az éjszakát használva hátterül', majd visszagyömöszölte *A Mersey sound* című könyvét a zsebébe, hogy elmenjünk a kávézóba, ahol összetalálkoztunk – sejtelmesen a sarokba húzódva, selyemsálban és skót kockás dzsekiben, a dohányát pöfékelve – Jojo Fimmel, a drága szeretővel!

Amíg a kávémat kortyolgattam, végig Jojo felől titkos pillantások villantak felém. Hagyd abba, Jojo! Még zavarba hozol! De – engedtesse meg egy őszinte kérdés! Gátolt ez engem a kacérkodásban? Semmi esetre sem! Egyre csak ezen járt az eszem: „Hogy ki van öltözve ma este – vajon miattam? És mit szól hozzám a szűk felsőmben és színes trapéz nadrágomban?” Nem is említve a pompás, sárgaréz fülkarikáimat! Amik láttán egész Cavan felhördült: „Az a fiú női fülbevalót visel!” „Úgy van, édes kisszívem!” – feleltem erre.

Charlie – nem túl diszkréten kortyolgatva a vodkásüvegből – most az asztal tetején bukant fel egy Yes dalt énekelve teljes hangerőből. 'If the summer change to winter, yours is no disgrace! Yours is no disgrace!' – nyivákolta a mikrofon-üvegbe hátsóját riszálva, medvebőr kabátját suhogtatva. Elővillantak a farmerjén található smiley-k és a filctollfirkák: Black

Kováts László: Az álomtündér és a varázsló (linómetszet)

Sabbath, Peace and Love – Clapton az Isten.

Az elérzékenyült Irwin egy maroknyi chipset evett béke-jelet mutogatva felém. „Várj csak, amíg meghallod a basszust. Én mondom neked, a Rob Strong kurva nagy zseni, haver!” Az egész város hallotta, ahogy a Plattermen erre egy dübörgő afro-kubai számmal válaszolt. Amint Irwin csatlakozott Charliehoz az asztalon, együtt tartva az üveg-mikrofont Santana 'Oye Como Va' számához, tíz egész másodperc erejéig, mielőtt az olasz tulaj rikácsolva behohant volna – Jojo pillantása utoljára találkozott az enyémmel és arca eltűnt – *huss!*

*

Hogy a tánctermei verekedés hogyan kezdődött, nyíltan bevallom, halvány sejtelmem sincs! Mintha emlékeznék valakire, amint a ruhámat ráncigálja, s a nemem után tudakozódik. Ezután már csak a fékcsikorgásra emlékszem, az eszüket vesztett nőkre és a motorosokra, akik meg akartak rugdosni. El tudod képzelni a jelenetet – bőrdzsekik, nehéz bakancsok és „Nyírjuk ki azt a kis buzikirálynőt!” S akkor a semmiből előtűnik egy látomás, Jojo! Nem hiszek a szememnek! Az én nem-is-olyan-titkos rajongóm most ökölbe szorított kézzel, alkoholtól fűtve kész arra, hogy egyenként megküzdjön velük!

„Hagyjátok őt békén! Kurvára hagyjátok békén! A srác Tyreelinből jött!”

Legyőzte mindet? Hát – nem egészen! De mindenképpen sikerült elijesztenie őket! Aztán mit csinál? Szemérmesen eloldalog – mintha hirtelenjében már csak egy idegen lenne!

De nekem aztán nem, távolról sem – nem! Az öreg Pussy nem felejt csak úgy el egy szíveséget!

„Gyere vissza!” – kiáltottam utána. „Jojo!” – és suttogva még hozzátettem: „Drágám.”

„Mi történt?” – nyikkant meg Irwin előbukkanva – micsoda katona! (Jojo kellett volna az IRA-nak beszerveznie, nem őt!)

Bebarangoltam az utcákat kisszívémet keresve – Édes Jojo, kis csajának megmentője! Égre-földre üldöztem őt a New Pin Cleaners melletti síkátorokban, a szívem csak úgy zakaolt, könnyek szöktek a szemembe, de tényleg, ahogy megfogtam a kezét, egy szót sem szóltunk, amint megérintettem – annyira hideg és nedves – fél? –, gyengéden a fülcimpáját harapdáltam. „Nagyon szépen köszönöm” – mormogtam, és kifestett szempilláim félig leereszkedtek. Hogy félhet ennyire?

„Minden rendben van, Jojo. Nyugi, kicsikém!” – mondtam, mikor otthagytam, egy csókot dobva neki a most már csendes éjen át egy, némán elmondott, egyszerű szóval együtt: „Szeretlek.”

„Hol a picsában voltál? Már mindenhol kerestünk!” – üvöltötte Zúzd-az-Államot Irwin, amikor visszaértem. Charlie a *Mersey sound*-ot olvasta a távirószlopnál.

„Sehol, Irwin kedves!” – ragyogtam attól a pompás és nagyszerű, szédítő remegéstől teljesen elalélva, mint egy lány, aki tudja, hogy szeretik!

EGY OLYAN FEJ, MINT BARNEY GILLIS KAKASA

Szokásos, kora nyári hétköznap délután volt Tyreelin városában. Eamon Faircroft már néhány hónapja halott volt, és az idő jótékony hatásának jelei mutatkozni kezdtek Patrick Pussy lelkén. Nyilvánvalóan sohasem fogja elfelejteni a férfit, akivel rövid, de annál szebb időt töltött együtt, és néha-néha a nyugágyon fekvé éri, hogy megvonaglik a szája, szeme megfényesedik, ahogy eszébe jutott néhány vicc, amit Eamon mondott neki, vagy egy jellemző történet, amit egymásnak meséltek az Enniskill felé vezető úton, ahol minden vasárnap vacsoráztak. De ennek már vége, ismerte fel, és nem maradt számára más, mint összekolnálni a holmiját egyszer s mindenkorra.

Főleg, mikor minden teketória nélkül kidobták addigi lakhelyéről, bagózó munkások deszkákat szögeltek keresztbe az ajtón, miközben Pussy sírva intett búcsút.

„Sose tudod, mit cselekszel!” mondta. „Ez a hely élni fog az emlékeimben!”

„Kopj már le, Mrs. Braden!” – üvöltötte egyikük, s megkergette egy deszkával.

„Megint zúrben?” – nevetett Pat McGrane (régii osztálytárs), ahogy elhúzott az Angliájával, hogy meglátogassa a barátnőjét a határ túloldalán.

„Asszem!” – bájolgot a toprongyos Puss, ahogy Pat dudálva leelőzte.

Szerencsére a hátralevő kis időre a jószomszédok segítségére siettek: most ott ült Charlie őseivel a tévé előtt, David Bowie-t és a Spiders from the Mars-ot nézve, amint egyszercukjukban ugrándoznak.

„Az Isten szerelmére!” – mondta Mr Kane. „Láttál már ilyet?” Jézusom – hát téged kérdezlek!”

Mrs Kane kiment, hogy föltegye a teát és a konyhából kiáltott: „Ne tőlem kérdezd! Azt a kettőt kéne.”

Férje széthajtogatta az újságot, majd beletemetkezett, Bowie meg térdelve duzzogott.

„Faszszopó – ott ökörködik a tévémben olyan fejjel, mint Barney Gillis kakasa!”

Felmentünk az emeletre, ahol Charlie műsora, a *Salon* ment. Alice Cooper üvöltött a nyitott ablakon keresztül. „Emeld már fel a fejed, nem férek a nyakadhoz” – zsörtölődött a lány alapozót pa-pa-pamacsolva egy vattacsomóval.

„Fantasztikusan nézel ki!” – mondta, mikor elkészült. „Meg tudnák zabálni!”

Aztán: „Hiányozni fogsz, tudod, Pat Puss! De nagyon!”

„Szeretlek, Charlie. Ígérem, minden nap írni fogok.”

„Csókolj meg! Még ha Irwinnel járok is és vele is maradok örökre, szeretném, ha megcsókolnál!”

Micsoda fincsi mellek között vándorol a nyelv lefelé, a köldök tájékára! És más titkos helyekre!

Ennyi lucskot és verejtéket még nem látott a világ! Úristen! Miért nem adál édesb módot egyesülni s egyé-olvadni? Chanelt lövellő farkacskákat, vagy a rózsavizet váladékozó bránert? Ó, ki lát bele valaha is terveidbe? De Charlie – vele szinte diadal volt, alig akart elmenni az ember!

Tartsátok a címlapot! *Pussy meggondolta magát! Mégsem vándorol ki! Letelepszik gyermekko-*

ri barátjával!

De nem így lett, s mikor eljött az idő, úgy éreztem magam, mint Ingrid Bergman. „Tudod, hogy talán már soha nem látjuk egymást, Charlie?” sírtam. „Fogd már be, Braden!” – csattant fel, s könnyes szemmel még egyszer megölelt. „Ne mondd ezt, hisz úgy szeretlek!”

„Minden jót, Tökfej!” – mondta Irwin.

A jó öreg Irwint is sajnáltam otthagyni, ahogy ott állt vörös hajjal, szeplősen. Hóna alatt egy kupac újság, a *Republikánus Hírlap*.

„Nem tudom lebeszélni róla, Patrick” mondta Charlie. „Teljesen elment az a barom esze!”

A busz *feldübörgött*, és *huss*, már ott se voltunk!

Szakács Szilvia fordítása